

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/40/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620200221
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8620200221.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobcu: O. G., nar. X.X.XXXX, bytom I. XX, XXX XX D., právne zastúpeného: JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, IČO: 35 510 722, proti žalovanému: Orange Slovensko, a.s. so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpenému: Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s. r. o., so sídlom Vajnorská 21A, 831 03 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. SK-6C/11/2020- 353 zo dňa 16.5.2024, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania.
- Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Výrokom I. napadnutého rozsudku súd prvej inštancie konanie v časti prevyšujúcej 110 EUR zastavil, výrokom II. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 110 EUR do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom III. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa podanou žalobou proti žalovanému domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 EUR. Žalobu odôvodnil tým, že v rokoch 2011 a 2012 bol klientom žalovaného. Dňa X.X.XXXX A. S. našiel v S. za budovou, v ktorej sídli značková predajňa žalovaného v neuzamknutom priestore určenom na skladovanie papierového odpadu aj archívnu krabicu, v ktorej sa nachádzalo množstvo originálnych písomností s osobnými údajmi zákazníkov žalovaného. Predmetná archívna krabica s nájdenými písomnosťami bola ako dôkazný materiál odovzdaná advokátovi O. W. A., ktorý bol splnomocnený právnym zastupovaním vo veci neoprávneného zásahu do súkromného života dotknutých osôb v súvislosti so spracovávaním osobných údajov žalovaným. Žalovanú spoločnosť Orange Slovensko a.s. možno považovať za prevádzkovateľa v zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov (ďalej ZOOÚ). Žalovaný nesie voči žalobcovi objektívnu súkromnoprávnu zodpovednosť za situáciu, že pri spracúvaní osobných údajov žalobcu prostredníctvom spoločnosti C., I. XXXX/XX, XXX XX D., U.: XX XXX XXX (ďalej C. s.r.o.) nebolo postupované pri manipulácii s nimi a pri ich likvidácii v súlade so zákonom (§ 17, § 19 ZOOÚ), čím boli flagrantným spôsobom porušené ustanovenia zákona o ochrane osobných údajov a tým porušené právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života žalobcu pri spracúvaní jeho osobných údajov. Súd v spore rozhodol rozsudkom č. k. 6C/11/2020-186 zo dňa 8.11.2022 tak, že vo výroku I. rozsudku zaviazal žalovanú na zaplataenie sumy nemajetkovej ujmy vo výške 3 300 eur, vo výroku II. vo zvyšku žalobu zamietol a vo výroku III. žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Na základe odvolania žalovaného rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 17Co/31/2023-300 zo dňa 18.5.2023 tak, že zrušil rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie so záverom, že bude úlohou prvoinštančného súdu zaoberať sa uplatneným nárokom žalobcu v súlade s vyššie uvedenými dôvodmi opätovne. Prvoinštančný súd v prvom rade preskúma opätovne podmienky konania, následne preskúma, a v prípade potreby vykoná aj dokazovanie na určenie počiatku plynutia trojročnej premlčacej doby, a až následne bude sa zaoberať vecou samou s tým, že prihliadne na predchádzajúce ospravedlnenie žalovaného žalobcovi, a až následne posúdi, či toto ospravedlnenie nie je postačujúce. V prípade, pokiaľ zistí, že ospravedlnenie na odstránenie utrpenia žalobcu je nedostatočné, prizná žalobcovi nemajetkovú ujmu, ktorú náležitým spôsobom skutkovo aj právne zdôvodní.

Po vrátení veci žalobca zobral žalobu späť v časti prevyšujúcej sumu 110 EUR, preto súd výrokom I. tohto rozsudku v tejto časti konanie zastavil.

K námietke miestnej nepríslušnosti súd prvej inštancie uviedol, že považoval predmetný spor za spor spotrebiteľský. Právo na ochranu osobnosti za zásah do súkromného života žalobcu pre porušenie ochrany jeho osobných údajov bezprostredne súvisí so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami založeným Zmluvou o pripojení, pretože k porušeniu ochrany osobných údajov došlo v súvislosti so službami telekomunikačného operátora, ktoré žalovaná poskytovala žalobcovi na základe Zmluvy o pripojení a v jej rámci. Aspekt sporu vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiacej so spotrebiteľskou zmluvou je zachovaný aj v prípade, ak sa spor týka iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalobca má adresu trvalého pobytu v obvode Okresného súdu Svidník, žalovanou uplatnenú námietku miestnej nepríslušnosti považoval súd za nedôvodnú, na námietku neprihliadal a spor prejednal a rozhodol.

Následne sa súd vysporiadal s námietkou premlčania vznesenou žalovaným. Súd za rozhodujúci dátum v súvislosti s námietkou premlčania, plynutím premlčacej doby a actio nata považuje deň X.X.XXXX, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcami. K zásahu do osobnostných tu totiž preukázateľne došlo X.X.XXXX, kedy boli uvedené dokumenty obsahujúce osobné údaje žalobcu a ďalších stoviek osôb nájdené neoprávnenou osobou, A. S., a teda boli sprístupnené neoprávnenej osobe. Aj Úrad na ochranu osobných údajov vo svojich rozhodnutiach jednoznačne za okamih neoprávneného sprístupnenia osobných údajov dotknutých osôb v počte cca 400 ustálil a určil až deň, kedy bola uvedená archívna krabica odnesená Bc. A. S. (čo tu bol deň X.X.XXXX).

Po tom, čo sa súd vysporiadal s otázkou miestnej príslušnosti, sa zaoberal aj otázkou vecnej legitímácie strán. Pri posúdení občianskoprávnej zodpovednosti nebolo podstatné, že žalovaný konal prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, ktorí sa postupne menili, ani to, kto písomné dokumenty s osobnými údajmi vytvoril, spracúval, až napokon ich protiprávne likvidoval a sprístupnil, ale je právne významné, že porušenie ochrany osobných údajov ako Úradom na ochranu osobných údajov preukázaný bezpečnostný incident bolo spôsobené pri plnení Zmluvy o pripojení, ktorú mal žalobca uzatvorenú práve so žalovaným. Objektívna zodpovednosť je zodpovednosťou za výsledok (bez potreby preukazovať zavinenie) konania účastníka v konkrétnom právnom vzťahu. Na základe uvedeného mal súd preukázanú pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného.

Žalovaný od začiatku sporu popieral aj nárok žalobcu čo do základu aj výšky. V prípade žalobcu nedošlo k ospravedlneniu zo strany žalovaného. Zásah do súkromia žalobcu porušením jeho práva na informačné sebaurčenie podľa Článku 10 ods. 3 Listiny je z objektívneho hľadiska porušením hodnoty vysokého spoločenského záujmu, ktorú je u žalobcu, ale aj ďalších dotknutých osôb namieste odčiniť primeranou relutárnou náhradou. K základu nároku súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia tunajšieho súdu (rozsudok KS v Prešove z 10.11.2022 č. k. 17Co/34/2022-270, rozsudok KS v Prešove z 10.11.2022 č. k. 17Co/52/2022-244, rozsudok KS v Prešove z 24.11.2022 č. k. 17Co/41/2022-241, rozsudok KS v Prešove z 24.11.2022 č. k. 17Co/53/2022-246), v ktorých odvolací vyslovil, že základ nároku je daný.

Pri konštatovaní existencie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je rozhodovanie o výške a primeranosti tohto nároku vecou voľnej úvahy súdu. Je potrebné poukázať na to, že v skutkovo a právne identických právnych veciach osôb dotknutých tým istým bezpečnostným incidentom už rôzne senáty odvolacieho súdu judikovali primeranosť náhrady nemajetkovej ujmy tak, že väčšina odvolacích senátov ustálila ako primeranú sumu náhrady nemajetkovej ujmy 110 eur. Štyri senáty odvolacieho súdu ustálili ako primeranú sumu náhrady nemajetkovej ujmy 500 eur. Teda s prihliadnutím na predchádzajúcu rozhodovaciu prax senátov krajského súdu v skutkovo a právne identických právnych veciach v otázke primeranosti náhrady súd priznal žalobcovi požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 110 eur. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal proti žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože výška náhrady záležala od úvahy súdu a čiastočné späťvzatie žaloby v tomto type sporu (o ochranu osobnosti) nemá žiaden vplyv na trovy konania. Súd nezistil existenciu výnimočných okolností a ani dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), f) a h) CSP. V úvode odvolania žalovaný namietal, že vo veci bolo rozhodnuté na pojednávaní, ktoré sa konalo v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu napriek tomu, že právny zástupca žalovaného svoju neúčasť ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania. Súd prvej inštancie žalovaného ani jeho právneho zástupcu o tom, že dôvod na odročenie pojednávania nepovažuje za dôležitý neinformoval tak, ako to vyžaduje ust. § 183 ods. 4 CSP.

Uviedol, že už pri prvom procesnom úkone namietol miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Bardejov (predtým Svidník), pričom zotrváva na tomto stanovisku. Poukázal na skutočnosť, že ide o spor o ochranu osobnosti, pričom tieto ohrozené práva ako právo na život, zdravie, česť nevznikli na základe spotrebiteľskej zmluvy, ale jedná sa o samostatné a všeobecné práva, nie vznikajúce na základe akéhokoľvek záväzku. Žalobca sa domáha ochrany svojich absolútnych práv podľa § 11 Občianskeho zákonníka a tieto práva nesúvisia s uzatvorenou zmluvou o pripojení ako spotrebiteľskou zmluvou. Žalovaný ďalej poukázal na rozhodovacu prax slovenských súdov pri rozhodovaní o žalobách na ochranu osobnosti pri škodách, ktoré sú kryté povinným zmluvným poistením motorových vozidiel, pričom aj v týchto prípadoch je poisťna zmluvou spotrebiteľskou, no následné žaloby na nemajetkové ujmy sa neprejednávajú ako spory spotrebiteľov. Taktiež bol narušený princíp kontradiktórnosti, ktorý sa v spotrebiteľských sporoch neuplatňuje a tiež platí princíp obráteného dôkazného bremena, ktorý nemožno aplikovať v spore na ochranu osobnosti.

V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania žalovaný dôvodil, že z okolností prípadu je viac ako zrejmé, že k protiprávnemu zásahu do osobnostných práv žalobcu nedošlo až dňa XX.XX.XXXX, kedy dokumenty obsahujúce osobné údaje žalobcu a ďalších dotknutých osôb našiel v archívnej krabici v neuzamknutom sklade oznamovateľ I., ale nepochybne už pred týmto dátumom, keď boli tieto dokumenty omylom premiestnené do tohto skladu. Nie je možné ustáliť kedy sa tak presne stalo, ale bez akýchkoľvek pochybností je však možné konštatovať, že tieto sa tam už dňa XX.XX.XXXX nachádzali. Z pohľadu práva na ochranu osobnosti je právne významný časový moment, kedy vznikla na strane dotknutých osôb situácia, resp. možnosť neoprávneného sprístupnenia ich osobných údajov nepovolánym osobám a nie až moment, kedy sa nepovolaná osoba s takýmito údajmi objektívne oboznámila.

Žalovaný zároveň namietal svoju pasívnu legitímáciu v konaní, nakoľko právne posúdenie súdu prvej inštancie v tejto otázke je nesprávne. Žalovaný zastáva stanovisko, že nie je pasívne legitimovaný. Žalovaný bez toho, aby v odvolaní opätovne opakoval celú svoju predchádzajúcu odvolaciu argumentáciu k tejto otázke iba odkázal na svoje predchádzajúce odvolanie a zotrval na všetkých dôvodoch.

Žalovaný poukázal na základné predpoklady vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadom existencie nárokovanej nemajetkovej ujmy, pričom sa nemožno stotožniť s argumentáciou súdu prvej inštancie, že už samotný vznik rizika pre zásah do práv a slobôd fyzických osôb je postačujúci pre priznanie nemajetkovej ujmy. Postup, kedy súd prvej inštancie neskúmal, či žalobcovi skutočne nemajetková ujma vznikla, akú má povahu, intenzitu, závažnosť, šírku okruhu pôsobenia nepriaznivého následku, prípadne či naďalej pretrváva, resp. sa prejavuje, ale uspokojil sa iba so všeobecným konštatovaním, že k vzniku nemajetkovej ujmy a to dokonca závažnej, došlo už iba tým, že nedošlo len k ohrozeniu osobnostných práv žalobcu ale priamo k ich porušeniu, má za následok nesprávne zistenie rozhodujúcich skutočností.

Zároveň žalovaný namietal aj rozhodnutie súdu o trovách konania s tým, že napriek iba čiastočnému úspechu bol žalobcovi priznaný plný nárok na náhradu trov konania. Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie sa nijako nevysporiadal s jeho argumentáciou vo vzťahu k trovám konania, vrátane aplikácie § 257 CSP na pojednávanú vec.

Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanému priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného, k otázke miestnej príslušnosti poukázal na rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsudku č. k. 11Co/15/2023 - 223 zo dňa 13.12.2023. Vyjadril súhlas s argumentáciou odvolacieho súdu o danosti miestnej príslušnosti Okresného súdu Bardejov (predtým

Svidník) podľa ust. § 19 písm. b) CSP, pričom považoval tento dôvod miestnej príslušnosti za dôvod popri miestnej príslušnosti aj podľa § 19 písm. d) CSP. Ohľadom pasívnej vecnej legitímácie poukázal na bod 11 zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu zo dňa 5.9.2023. Čo sa týka základu nároku, žalovaný sa žalobcovi nikdy neospravedlnil. Pri trovách konania nemožno súhlasiť s argumentáciou žalovaného, nakoľko ak rozhodnutie závisí od úvahy súdu, tak sa za základné považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Žalobca za správny považoval aj výrok súdu prvej inštancie o náhrade trov konania. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaný vo svojom následnom vyjadrení zotrval na svojich stanoviskách uvedených v odvolaní. Ohľadom miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Bardejov má za to, že sa nejedná o žalobu na náhradu škody a nejde ani o spotrebiteľský spor. Uviedol, že CSP nepozná inštitút ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. K námietke premlčania, pasívnej vecnej legitímácii a k existencii nároku na náhradu nemajetkovej ujmy poukázal na svoje predošlé vyjadrenia. K nároku na náhradu trov konania poukázal na to, že žalobcovi bola priznaná suma rovnajúca sa 2% pôvodne žalovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Nie je možné konštatovaniu dôvodnosti nároku na finančné zadosťučinenie priznať bezhranične dominantný význam v tom zmysle, že bez ohľadu na porovnanie nárokovanej a súdom určenej výšky náhrad bude žalobca vždy v spore úspešnou stranou s nárokom na náhradu trov konania.

5. Žalobca vo svojom stanovisku k podaniu žalovaného uviedol, že prvoinštančný súd nikdy nepovažoval spor za spor o náhradu škody, len pri otázke miestnej príslušnosti vysvetľoval eurokonformný výklad pojmu škoda. Zotrval aj na súvisi bezpečnostného incidentu so spotrebiteľskou zmluvou.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

8. V súvislosti s námietkou žalovaného týkajúcou sa toho, že súd konal v jeho neprítomnosti je potrebné uviesť, že žalovaný bol na pojednávanie konané dňa 16.5.2024 predvolaný osobne na pojednávaní dňa 18.3.2024 s tým, že termín berie na vedomie a písomne prevolávaný nebude. Právny zástupca žalobcu podaním zo dňa 6.5.2024 síce ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní vytyčenom na deň 16.5.2024 (č.l. 350 spisu), avšak o jeho odročenie nepožiadaval. Vzhľadom na absenciu návrhu právneho zástupcu žalovaného o odročenia pojednávania nemožno vykonanie pojednávania v jeho neprítomnosti považovať za nesprávny procesný postup, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, najmä za stavu, že prvoinštančný súd žiadne iné dôvody pre odročenie pojednávania nevzhliadol.

9. Čo sa týka vznesenej námietky miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Bardejov (predtým Okresného súdu Svidník), odvolací súd sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie o danosti miestnej príslušnosti podľa ust. § 19 písm. d) CSP, napriek tomu je potrebné konštatovať miestnu príslušnosť Okresného súdu Bardejov, a to podľa ust. § 19 písm. b) CSP.

Predmetom konania je nepochybne nárok majúci základ v porušení práva na ochranu osobnosti v zmysle ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka s uplatnením požiadavky na náhradu nemajetkovej ujmy. Zásadným pre posúdenie výhrady žalovaného bolo vyhodnotiť charakter takto definovaného nároku v tom zmysle, či nie je vo svojej podstate nárokom korešpondujúcim s nárokom na náhradu škody, pre ktorý môže platiť miestna príslušnosť daná na výber, keďže podľa § 19 písm. b) CSP je popri všeobecnom súde žalovaného na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

Princípy európskeho deliktneho práva (PETL) pojem nemateriálna ujma stavajú na úroveň pojmu škoda. PETL v čl. 2:101 definuje škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú ujmu zákonom chránených záujmov. Ako vyplýva z tejto definície, škoda sa chápe široko, univerzálne a ako majetkový či nemajetkový reflex vo sfére poškodeného. Akýkoľvek zásah do tejto sféry či zhoršenie pozície poškodeného založí zodpovednosť za škodu za predpokladu, že súčasne išlo o zásah do právom definovaného statku. Jednoznačne pozitívny trend tejto koncepcie predstavuje postavenie imateriálnej ujmy na úroveň majetkovej škody a ďalej skutočnosť, že i režim náhrady je pre obidva druhy škôd rovnocenný. Z hľadiska terminologického používa PETL výrazy "škoda" (damage) a "ujma" (harm) synonymicky.

Materiálna ujma ako jeden z dvoch definičných komponentov pojmu škoda je definovaná v časti s označením peňažná škoda (pecuniary damage). Pozitívne definície nemateriálnej ujmy PETL síce nepodáva, ale aj tak ich z celkovej koncepcie (a contrario materiálnej ujmy) možno vyvodíť. Ide o druh ujmy, ktorý nepredstavuje reálny úbytok v majetkovej sfére poškodeného. Náhrada nemateriálnej ujmy sa v moderných deliktých úpravách nevyčerpáva len náhradou ujmy na zdraví a na živote, ale panuje široký konsenzus, že je spoločensky vysoko žiaduce odškodňovať v rôznej miere aj zásahy do iných zložiek a sfér osobnosti jedinca, než je jeho fyzická a duševná integrita. Náhrada nemajetkovej ujmy sa týmto úzko prepojuje s inštitútom ochrany osobnosti a koncepciou garancie osobnostných práv v súlade s tým, ako je v tom ktorom systéme upravená (porovnaj Poňatie škody v Princípoch európskeho deliktneho práva, JUDr. Ing. Elena Divko, Bulletin slovenskej advokácie, 2014).

Skutočnosť, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorého sa domáha žalobca, nepochybne možno subsumovať, prípadne aj stotožniť s pojmom škoda, vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora z 24.10.2013 vo veci C-22/2012 (Hassová), kedy obdobne aj v tomto prípade Súdny dvor uviedol, že nemajetková ujma je v zmysle Smernice o zodpovednosti za škodu subsumovaná pod pojem škody. Z uvedeného rozhodnutia nepochybne vyplýva, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je zložkou nároku na náhradu škody. V súvislosti s týmto konštatovaním je potrebné uviesť, že Okresný súd Bardejov je miestne príslušným súdom v zmysle ustanovenia § 19 písm. b) CSP, kedy popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že udalosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, a teda jej súčasť ako nemajetkovej ujmy, nastala v obvode Okresného súdu Bardejov. Táto skutočnosť ohľadom úniku dokladov s osobnými dátami žalobcu nebola v konaní sporná, preto odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadom ustálenia jeho miestnej príslušnosti za správne. Miestna príslušnosť Okresného súdu Bardejov je daná ako osobitná miestna príslušnosť podľa § 19 CSP. Z tohto dôvodu nie je relevantné tvrdenie žalovaného o miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie.

Záverom je potrebné dodať, že prvoinštančný súd ani odvolací súd nepreklasifikovali toto konanie na konanie o náhradu škody. Ani prvoinštančný ani odvolací súd nikdy neuviedli, že nárok, ktorý je predmetom žaloby, je nárokom na náhradu škody, nakoľko je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že v prejednávanej veci ide jednoznačne o spor o ochranu osobnosti. Na uvedenom nič nemení ani to, že oba súdy sa za účelom vyriešenia otázky miestnej príslušnosti súdu v súvislosti so vznesenou námietkou miestnej nepríslušnosti zo strany žalovaného v teoretickej rovine zaoberali podstatou a charakterom nemajetkovej ujmy ako (sub)kategóriou pojmu škoda.

K otázke miestnej príslušnosti odvolací súd záverom konštatuje, že si je vedomý svojho názorového posunu oproti predošlému zrušujúcemu uzneseniu sp. zn. 17Co/31/2023 - 300 zo dňa 18.5.2023, a v tejto súvislosti dáva do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu SR publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 68/1971, v ktorom Ústavný súd SR uviedol nasledovné: „Pre odvolací súd totiž nevyplýva z § 226 OSP jeho viazanosť vlastným právnym názorom. Teda odvolací súd svoj skorší záväzný právny názor môže zmeniť. Potvrďuje to aj súdna judikatúra, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí také rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým tento jeho skorší právny názor nerešpektoval (rozsudok Najvyššieho súdu ČR vo veci sp. zn. 28 Cdo 3342/2007). Aj keď zmena skoršieho, pre súd prvého stupňa záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, je v zásade nežiaduca, nemožno ju považovať za nepatričnú, predovšetkým s ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti

sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom.“ V praxi nie je vylúčená situácia, kedy odvolací súd v zrušovacom rozhodnutí vysloví určitý právny názor, avšak po podaní odvolania tento svoj vlastný právny názor zmení (bez toho, aby došlo ku skutočnostiam, ako je zmena zisteného skutkového stavu a pod.) a rozhodne inak. Z judikatúry vyplýva, že takýto postup súdu je možný, keďže z civilného sporového poriadku nevyplýva viazanosť vlastným právnym názorom.

Senát odvolacieho súdu sa takýmto postupom a za účelom zachovania právnej istoty a jednoty v rozhodovaní zjednotil s rozhodovacou praxou ďalších senátov Krajského súdu v Prešove, ktoré vo veciach ochrany osobnosti vychádzajúcich z toho istého bezpečnostného incidentu rozhodli, že na konanie je miestne príslušný Okresný súd Bardejov (resp. Svidník).

10. Pokiaľ ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia tohto sporu ako sporu spotrebiteľského, je potrebné dať za pravdu žalovanému, že v prejednávanej veci skutočne nejde o spor spotrebiteľského charakteru. Napriek tomu však odvolací súd nevzhladol porušenie práva na spravodlivý proces na strane žalovaného spočívajúci v porušení zásady kontradiktórnosti konania. Napriek nesprávne posúdeniu povahy tohto sporu súdom prvej inštancie odvolací súd z obsahu spisu nezistil, že by prvoinštančný súd vykonal aj dôkazy, ktoré žalobca nenavrhol, ani žiadne iné porušenie spomínanej zásady.

11. Čo sa týka otázky premlčania žalobcom uplatneného nároku v konaní, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie. Žalobca v podaní zo dňa 25.7.2023 poukázal na rozsudok okresného súdu Svidník č.k. 4C/9/2020 zo dňa 9.3.2023, prostredníctvom ktorého doplnil skutkové tvrdenia v tom zmysle, že dňom, kedy nálezca našiel a odniesol krabice s dokumentami obsahujúcimi osobné údaje došlo k neoprávnenému sprístupneniu osobných údajov dotknutých osôb, a teda v tento deň začala plynúť premlčacia doba.

Začiatok všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a to je deň XX.XX.XXXX, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcom. Túto skutkovú okolnosť je potrebné považovať za moment vzniku bezpečnostného incidentu. Žalobca a ďalšie dotknuté osoby sa mohli o tomto bezpečnostnom incidente dozvedieť najskôr dňa XX.XX.XXXX, keď jej nálezca A. S. archívnu krabicu s osobnými údajmi v sklade našiel, vzal ju a odovzdal ju do zabezpečených priestorov Advokátskej kancelárie O.. W. A.. Bezpečnostný incident je celkom jednoznačne trvácim administratívnym deliktom, ktorý tvorí jeden skutok a jeden správny delikt, a to až do okamihu odstránenia protiprávneho stavu (XX.XX.XXXX). Preto až nasledujúcim dňom, t. j. XX.XX.XXXX začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula XX.XX.XXXX. Keďže žaloba bola podaná dňa X.X.XXXX, stalo sa tak pred uplynutím premlčacej doby, a preto žalobcom uplatnený nárok nie je premlčaný.

Začiatok všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka nemohol plynúť odo dňa, kedy si tlačivá v sklade „všimol“ vedúci predajne Orange v S.. Neoprávnené sprístupnenie osobných údajov nemohlo nastať procesom „všimnutia si“ tlačív vo vreci uloženom na podlahe skladu svedkom U. G.. Aj z pohľadu konkretizácie časového momentu je takáto výpoveď svedka neurčitá, keď uvedenú skutočnosť uvádza ako „naposledy som si všimol uložené tlačivá“, z ktorej však nemožno vyvodiť či po XX.XX.XXXX sa predmetné tlačivá naďalej na podlahe skladu žalovaného nachádzali alebo nenachádzali. V prípade ak by moment opustenia tlačív zo skladu žalovaného mal predchádzať samotnému bezpečnostnému incidentu, podstatnou by mala byť skutočnosť, v ktorý prvý deň si bol svedok istý, že tlačivá vo vreci už neboli uložené na podlahe skladu žalovaného, nie kedy ich tam naposledy videl. Skutočnosť, že dokumenty obsahujúce osobné údaje žalobcu, ako aj ďalších osôb sa najneskôr dňa XX.XX.XXXX už nachádzali v neuzamknutom sklade na papierový odpad, pri posúdení otázky začatia plynutia premlčacej lehoty nemá relevanciu.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Nepochybne právo na uplatnenie nemajetkovej ujmy sa mohlo po prvý raz vykonať na druhý deň po tom čo boli nájdené a vyzdvihnuté zo skladu dokumenty obsahujúce údaje žalobcu. Je v rozpore s konštrukciou začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby vychádzať z predpokladu, že táto začala plynúť vtedy, kedy si mal tieto dokumenty všimnúť vedúci predajne Orange v S.. To, že si osoba všimne voľne ležiace dokumenty bez toho, aby do nich nazrela a identifikovala to, či sa v týchto dokumentoch nachádzajú osobné údaje fyzickej osoby, nemožno považovať za začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby. Táto nepochybne začala plynúť až vtedy, keď tieto dokumenty boli otvorené, s týmito sa určitá fyzická osoba oboznámila a následne ich odovzdala na ďalšie úkony osobe znalej práva. Z tohto dôvodu odvolací súd nepriznal právnu relevanciu dobe, kedy boli tieto dokumenty

voľne položené v prístupnom sklade a všimla si ich okoloidúca osoba. Objektívne sa žalobca mohol domáhať svojich nárokov až po tom, čo dokumenty obsahujúce jeho osobné údaje boli nájdené a bola identifikovaná skutočnosť, že obsahujú tieto dáta.

Odvolačný súd poukazuje na skutočnosť, že rovnaký bezpečnostný incident bol aj predmetom rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 Cdo 77/2024 zo dňa 20.02.2025, kedy bolo zamietnuté dovolanie s poukazom na dostatočnú odôvodnenosť záverov odvolacieho súdu vo vzťahu k posúdeniu otázky začatia plynutia premlčacej doby, ktorá bola posúdená rovnako ako v tomto konaní. Rovnako tak odôvodnenie odvolacieho súdu bolo v podstate totožné s odôvodnením v prebiehajúcej veci, preto aj s poukazom na princíp právnej istoty, kedy je dôležitá predvídateľnosť práva pri úplne rovnakých konaniach vychádzať zo záverov, ktoré vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto konaní.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 201/2007, v konaní na základe žaloby na ochranu osobnosti musí súd vždy medzi prvými riešiť okolnosť, kto je v konkrétnom prípade subjektom ochrany a kto je subjektom zásahu. Bez vyriešenia tejto otázky, t. j. do koho práva sa zasiahlo a kto sa zásahu dopustil, nie je ešte opodstatnené riešenie meritórnych otázok - nedovolenosti zásahu, jeho intenzity a dôsledkov, existencie príčinnej súvislosti medzi zásahom a spôsobenou nemajetkovou ujmu, adekvátnosti požadovanej formy nápravy spôsobenej ujmy, splnenia podmienok pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, primeranosti výšky priznaného zadosťučinenia a pod. Nič z vyššie uvádzaného pritom nemohlo byť žalobcovi známe pred XX.XX.XXXX, a preto ani premlčacia doba nemohla žalobcovi začať plynúť pred týmto dňom, ako sa mylne domnieva žalovaný.

Prijatie názoru žalovaného vo vzťahu k začiatku plynutia premlčacej doby by vo svojich dôsledkoch znamenalo, že tento by mal prospech z vlastného protiprávneho konania, pretože čím dlhšie by trval protiprávny stav, za ktorý žalovaný zodpovedá, tým kratšia (alebo aj reálne žiadna, ak by dokumenty v sklade boli objavené nepovolnou osobou až po viac ako troch rokoch) premlčacia doba by bola pre dotknuté osoby k dispozícii na uplatnenie ich práv.

Vzhľadom na dostatočne vyčerpávajúce odôvodnenie začiatku plynutia premlčacej doby mal odvolací súd za to, že prvoinštančný súd sa postačujúcim spôsobom vysporiadal s otázkou premlčania v zmysle pokynov odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení, a z tohto dôvodu nepovažoval námietku premlčania za dôvodnú.

12. Ohľadom pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v konaní odvolací súd zotrváva na právnom názore vyjadrenom už v uznesení č.k. 17Co/31/2023 - 300 zo dňa 18.5.2023. Je nepochybné, že žalobca vstupoval do právneho vzťahu so žalovaným, pričom tento konal prostredníctvom splnomocnenej osoby a žalovaný, aj keď konajúci prostredníctvom splnomocneného zástupcu, zasiahol do osobnostných práv žalobcu tým, že nezabezpečil jeho osobné údaje pred prípadným zneužitím, pričom práve na tento prípad sa vzťahuje rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 30Cdo 2712/2005, nakoľko sa jedná o neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu, ktorý bol spôsobený sprostredkovateľom, teda inou právnickou osobou pri realizácii činností žalovaného, a vtedy sa tento neoprávnený zásah pričíta tejto právnickej osobe, teda žalovanému. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd Českej republiky aj v rozhodnutí č.k. 30Cdo/1393/2007, v zmysle ktorého: „Platí zásada, podľa ktorej, ak neoprávnený zásah do osobnosti bol spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou (alebo inou fyzickou osobou) k realizácii činnosti tejto právnickej osoby (alebo inej fyzickej osoby), kedy určujúcim je existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu činnosti takejto osoby, potom v týchto prípadoch občianskoprávne sankcie podľa § 13 Obč. zák. postihujú samotnú právnickú alebo inú fyzickú osobu v zmysle analógie § 420 ods. 2 Obč. zák. v spojení s § 853 toho istého zákona.“ Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že aj keď sa jedná o judikatúru iného štátu, tak táto sa týka výkladu právneho predpisu, ktorý bol v tom čase totožný s úpravou v Slovenskej republike.

Pokiaľ žalovaný poukazuje na koncepciu tzv. delenej zodpovednosti, tak táto je daná v rámci administratívnoprávnej zodpovednosti prevádzkovateľa a sprostredkovateľa v zmysle zákona o ochrane osobných údajov. Táto koncepcia sa neuplatňuje v oblasti zodpovednosti podľa občianskoprávných predpisov o ochrane osobnosti. K otázke občianskoprávnej a administratívnoprávnej zodpovednosti odvolací súd poukazuje na odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje.

Na tomto mieste je potrebné poukázať aj na dôvodovú správu k zákonu o ochrane osobných údajov účinného v čase vzniku bezpečnostného incidentu, podľa ktorej je stále potrebné, aby prevádzkovateľ bol aspoň informovaný o hlavných prvkoch štruktúry spracovania (napríklad o zapojených subjektoch, bezpečnostných opatreniach, zárukách pri spracovaní v tretích krajinách atď.), aby si udržal pozíciu, v ktorej má kontrolu nad údajmi spracúvanými v jeho mene.

V tejto súvislosti, pokiaľ tu je jednoznačne preukázané, ako to bolo v tomto prípade, že došlo k vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy konaním žalovaného, nie je relevantné použitie ustanovení zákona o ochrane osobných údajov, nakoľko priamo z uvedeného zákona vyplýva záver, že týmto zákonom nie je dotknuté právo na ochranu osobnosti tak, ako ho uplatnil žalobca v tomto konaní. Z uvedeného dôvodu preto nemôže byť rozhodujúce ani rozhodnutie Úradu na ochranu osobných údajov, na ktoré sa odvoláva žalovaný, ktoré v súvislosti s jeho zodpovednosťou neskončilo vydaním rozhodnutia o porušení ustanovení zákona o ochrane osobných údajov. Z tohto dôvodu dospel odvolací súd k záveru, že odvolacia námietka žalovaného o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie nie je dôvodná.

13. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, to znamená musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke, a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods.1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z §§ 185 až 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvedeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vo veci rozhodol sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli sporové strany. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), (z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 14. 9. 2011, sp. zn. 3 Cdo 204/2009).

14. K námietke o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani k naplneniu tejto odvolacej námietky zo strany súdu prvej inštancie nedošlo.

15. Pri otázke posúdenia primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko incident, kedy došlo k vystaveniu osobných údajov žalobcu nepovolánym osobám je tak závažným zásahom do jeho práva

na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadosťučinenie podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na závažnosť, okolnosti a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobcovi priznané aj právo na nemajetkovú ujmu.

V dnešnej dobe je téma súkromia jednoznačne témou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom aktivít záväzkovoprávných vzťahov do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechaním všetkých osobných údajov žalobcu bez náležitého dohľadu zo strany žalovaného, došlo k neprípustnému vytvoreniu podmienok pre zneužitie týchto údajov. Právo na ochranu osobných údajov možno dnes nepochybne považovať za subkategóriu práva na súkromie, a to vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, Európskeho súdu pre ľudské práva s poukazom na článok 8 Dohovoru, ako aj na ostatné právne predpisy, ktoré citoval súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Súčasná informačná spoločnosť a digitálna ekonomika dospela do stavu, kedy sa osobné údaje stali jednou z komodít na trhu, a preto je nutné tento derivát, ktorý už nie je len v dispozičnom práve pôvodného držiteľa, teda dotknutej osoby, ale aj osoby, ktorej pôvodný držiteľ tieto osobné údaje zveril, dbať na to, aby subjekt, ktorému boli zverenú nevytvoroval bezpečnostného riziku tieto osobné údaje a v prípade, že k tomu dôjde, je nepochybne dôvodné priznať dotknutej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak, aby táto bola primeraná a proporcionálna. Primerané zadosťučinenie možno chápať ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy, pričom podobne ako pri majetkovej ujme aj pri ujme nemajetkovej sa vyžaduje dôkaz existencie kauzálneho nexu viažuceho sa na protiprávne konanie rušiteľa, v dôsledku ktorého došlo k vzniku určitej nemajetkovej ujmy.

Zodpovednosť rušiteľa sa posudzuje podľa objektívneho princípu, teda zavinenie sa neskúma a ani nepredpokladá, a na vznik zodpovednosti stačí už ohrozenie príslušných chránených práv, nakoľko ide o tzv. súkromnoprávny delikt ohrozovacej povahy. Objektívna zodpovednosť za ohrozenie alebo porušenie práv je systémovo príznačná práve pre oblasť ochrany osobnosti. V danom prípade sa morálna satisfakcia nejaví ako postačujúca, a aj keď nemožno exaktne ohodnotiť závadové konanie, z judikatúry súdov vyplýva, že okolnosti, ktoré je nutné brať do úvahy pri priznaní nemajetkovej ujmy sú tieto: 1. dĺžka protiprávneho konania, 2. reakcia na upozornenia a požiadavky dotknutej osoby, 3. dobrovoľné upustenie od konania a snaha o nápravu, 4. škandalizácia osoby, 5. opakovanie a zvyšovanie intenzity protiprávneho konania, 6. úmysel motivovaný snahou o dosiahnutie zisku alebo zámernej diskreditácie osoby.

16. Pokiaľ došlo k neoprávnenému zásahu do vyššie uvedených osobnostných práv, má fyzická osoba dotknutá zásahom právo domáhať sa na súde, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, odstránili následky neoprávnených zásahov, alebo poskytlo primerané zadosťučinenie. Podaním návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sleduje fyzická osoba priznanie materiálnej satisfakcie. Pred podaním takéhoto návrhu nie je nevyhnutné uplatniť právo na poskytnutie morálnej satisfakcie. Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 OZ.

Nepeňažná forma zadosťučinenia má povahu tzv. morálneho plnenia. Ide o odčinenie spôsobenej nemajetkovej ujmy tými istými alebo podobnými prostriedkami, akými bola táto ujma vyvolaná. V prejednávanej veci ospravedlnenie nepredstavuje postačujúci nástroj nápravy ohrozených práv, a to vzhľadom na charakter protiprávneho konania, ktorým došlo k zásahu do osobnostných práv. Keďže neoprávnený zásah spočíva v úniku chránených osobných údajov, nemožno nápravu tohto nežiaduceho stavu, ktorý nastal, a ktorý trval určitú dobu, počas ktorej boli citlivé osobné údaje dotknutých osôb ponechané na neuzamknutom mieste a vystavené riziku ich zneužitia, dosiahnuť ospravedlnením (ako to môže byť napr. pri ospravedlnení v prípade zverejnenia nepravdivých či difamujúcich tvrdení o fyzickej osobe), nakoľko samotný únik osobných údajov nemožno ospravedlnením odčiniť a rovnako nemožno odčiniť nebezpečenstvo, ktoré hrozilo.

Primerané zadosťučinenie v peniazoch možno požadovať vtedy, ak zadosťučinenie v nepeňažnej forme nemôže slúžiť ako satisfakcia, alebo by nemateriálnu ujmu nekompenzovalo v dostatočnej miere. Uvedené však neznamená, že bez prvotnej žiadosti morálneho zadosťučinenia nemožno žiadať primerané zadosťučinenie v peniazoch. Zákonná formulácia nevyklučuje ani kombináciu peňažnej a nepeňažnej formy zadosťučinenia tak, aby v celkovom súhrne bolo zadosťučinenie primerané. Voľba formy zadosťučinenia je na žalobcovi, pričom musí vychádzať z intenzity zásahu. Pokiaľ si teda žalobca ako formu satisfakcie zvolil peňažnú formu, a to za stavu, že k ospravedlneniu ako morálnej satisfakcii nedošlo, čo medzi stranami ani nebolo sporné, nemôže byť v konaní neúspešný len pre to, že by mal prednostne požadovať morálnu satisfakciu.

Primerané zadosťučinenie sa chápe ako nástroj na odstránenie ujmy nemateriálneho charakteru, a nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu. Nemajetkovú ujmu stačí len preukázať, čo nie je

synonymom dokazovania ako pri náhrade škody, a podľa okolností a špecifik prípadu aj odôvodniť. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca v dostatočnej miere preukázal ujmu, ktorá hrozila v dôsledku zásahu do jeho osobnostných práv v podobe rizika zneužitia jeho osobných údajov. Záverom odvolací súd dodáva, že pri posudzovaní existencie nároku na peňažnú satisfakciu, a teda vzniku samotnej ujmy, sa priklonil k aplikačnej praxi tunajšieho súdu vo veciach založeným tým istým bezpečnostným incidentom.

17. Napokon žalovaný nesúhlasil ani s výrokom o trovách konania. V súlade so zákonnými ustanoveniami o trovách konania (ust. § 251 a nasl. CSP) a procesnou situáciou, ktorá nastala v prejednávanej veci, kedy právoplatne z uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a po čiastočnom späťvzati žaloby bola žalobcovi priznaná suma 110 EUR, odvolací súd dospel k záveru, že žalobca bol v konaní úspešnou stranou sporu. Zásada úspechu v spore aplikujúc ust. § 255 ods. 1 CSP je esenciálnym kritériom priznania náhrady trov konania. Úspech vo veci v prípade, ak výška plnenia závisí od úvahy súdu, ako je to v prejednávanej veci, sa skúma v rozsahu, či žalobcovi bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nie je možné zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckého posudku stranu sporu, v danom prípade žalobcu. Tak, ako to uviedol žalobca, najmä v konaniach o ochranu osobnosti pri náhrade nemajetkovej ujmy si strana sporu odhadne výšku uplatňovaného nároku, ktorú v závislosti od vykonaného dokazovania posúdi súd. Nie je možné požadovať od žalobcu, aby výšku uplatňovaného nároku určil v nižšej sume alebo v sume, kde bude zvažovať rozsah úvahy súdu o výške plnenia. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v takomto prípade je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Na základe uvedeného sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté, za úspech v spore. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná, teda nadväzujúca. Predmetný záver vyplýva aj z judikatúry najvyšších súdnych autorít. V skutkovo a právne identickej právnej veci, ktorej základ nároku sa odvíja od rovnakého bezpečnostného incidentu podal žalovaný proti uzneseniu Okresného súdu Svidník sp. zn. 6C/29/2018 zo dňa 20.1.2022 o výške náhrady trov konania, ústavnú sťažnosť. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 24.5.2022, č. k. II. ÚS 233/2022-18 ústavnú sťažnosť odmietol. V citovanom uznesení Ústavný súd SR argumentuje takto „...pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásad úspechu. Z tohto pohľadu je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch“.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že Ústavný súd Slovenskej republiky aj v náleze sp. zn. II. ÚS 225/2020 z 27. augusta 2020, zverejnenom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 31/2020 konštatoval, že: „V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a ad absurdum ho zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca.“ Obdobne rozhodol ústavný súd vo veciach pod sp. zn. I. ÚS 24/2021, II. ÚS 225/2020, II. ÚS 399/2019, III. ÚS 475/2018, II. ÚS 397/2020.

Argumentácia žalovaného, že výška uplatňovanej nemajetkovej ujmy pri ochrane osobnosti býva tak, ako v tomto prípade nadhodnotená žalobcom, nemá vplyv na výšku uplatňovaných a priznaných trov konania, pretože žalobcovi súd priznáva plnú náhradu trov konania výlučne v prípade, pokiaľ bol čo do základu úspešný. Úspech žalobcu vo veci v prejednávanej veci bol v uznaní základu nároku.

18. Žalovaný v odvolaní taktiež namietal, že prvoinštančný súd pri rozhodovaní o trovách konania nevzal na zreteľ jeho argumentáciu spočívajúcu v nevyhnutnosti aplikovať ust. § 257 CSP.

Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Citované zákonné ustanovenie je ustanovením, ktoré predstavuje odchýlku pri rozhodovaní o trovách konania v závislosti od zodpovednosti za výsledok sporu. Aplikácia tohto zákonného ustanovenia závisí od úvahy súdu a jeho aplikácia nepriaznivo dopadá na tú procesnú stranu, ktorá bola úspešná, patrí jej nárok na náhradu trov konania, ale protistrana pre aplikáciu ust. § 257 CSP nie je povinná tieto trovy uhradiť. Ust. § 257 CSP je moderačným právom súdu a je vecou súdu, akým spôsobom preukázané okolnosti pre aplikáciu § 257 CSP vyhodnotí. Dôvody hodné osobitného zreteľa zákon neuvádza. Zákon neuvádza ani výnimočné okolnosti, na ktoré je potrebné prihliadnuť.

Odvolací súd poukazuje na to, že na základe opätovného preskúmania predmetného spisu nezistil dôvod pre použitie ust. § 257 CSP. Výklad dôvodov hodných osobitného zreteľa a výnimočných okolností zákon

ponecháva na súdnej praxi. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov konania podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo k určitému druhu konania, ale o prvok individualizácie, nie však ľubovôle zo strany súdu. Právo na priznanie primeranej a právny predpismi stanovenej náhrady trov konania, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú, je súčasťou práva na spravodlivý proces a súvisí, pokiaľ ide o náhradu trov právneho zastúpenia, s majetkovým právom podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, s čl. I ods. 1 Dodatkového protokolu a právom na právnu pomoc podľa § 37 ods. 2 Listiny.

Vzhľadom na odvolacie námietky žalovaného a aplikáciu ust. § 257 CSP je potrebné zdôrazniť, že žalovaný ako zodpovedná osoba pri porušovaní pravidiel s manipuláciou osobných údajov porušil smernicu Európskej únie č. 95/46/ES, ktorej cieľom je výrazné zvýšenie ochrany osobných údajov. Základným zákonom, v ktorom je uvedená smernica premietnutá, je zákon č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov, v ktorom sa na vysokej úrovni chráni právo a sloboda fyzickej osoby so zameraním na právo ochrany osobných údajov, pričom cieľom je zabrániť rozdielom, ktoré sú prekážkou voľného pohybu osobných údajov v rámci vnútorného trhu. GDPR niektoré údaje považuje za citlivé. Takýmito údajmi sú aj osobné údaje ako, meno, priezvisko, adresa bydliska, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, telefónne číslo, číslo SIM karty a vlastnoručný podpis, ktoré predstavujú osobitnú kategóriu osobných údajov, ktoré žalovaný sprístupnil nepovolaným osobám. Išlo o totožné údaje nielen u žalobcu, ale u ďalších osôb v okrese S.. Niet preto dôvodu, aby žalovaný ako porušovateľ ochrany GDPR citlivých údajov bol zvýhodnený oproti žalobcovi, ktorý sa bez svojho zavinenia dostal do situácie, kedy jeho osobné údaje v dôsledku bezpečnostného incidentu žalovaného mohli byť zneužitú. Aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o trovách konania v takom prípade by nebola ani spravodlivá. Nie je namieste, aby osoba, ktorá spôsobila porušenie práva žalobcu, bola zvýhodňovaná vo vzťahu k moderácii výšky trov konania podľa § 257 CSP oproti žalobcovi, ktorý ako fyzická osoba musel svoje práva chrániť súdnou cestou.

Aplikácia § 257 CSP je vylúčená už aj s pohľadom na to, že v množstve iných vecí, napr. aj v hromadnej veci s viacerými žalobcami na jednej strane, bol nárok týchto žalobcov právoplatne uznaný za dôvodný, avšak žalovaný nebol ochotný, pokiaľ tvrdí, že ide o identické konanie s identickým základom, prípadne aj výškou uplatňovaného nároku, svoj procesný postoj v tejto veci zmeniť. Jeho ochrana bola individuálna, cieleňá pre pojednávanú vec. Počas celého konania, ešte aj po tom, čo rozhodol prvoinštančný súd v prejednávanej veci, žalovaný so žalobou ani čo do základu nesúhlasil, namietal v odvolaní nielen základ, ale aj výšku uplatňovaného nároku. Uvedené námietky žalovaného navyšovali vznikajúce trovy konania, kedy žalobca bol nútený vykonávať ďalšie a ďalšie procesné úkony, s cieľom preukázať základ a výšku uplatňovaného nároku.

Žalovaný nebol ochotný uznať ani len okolnosť spočívajúcu v tom, že bezpečnostný incident v súvislosti s porušením ochrany GDPR mohol u žalobcu vyvolať zásah do jeho osobnostných práv. Žalobca potvrdil, že žalovaný pri bezpečnostnom incidente zaslal list prostredníctvom právneho zástupcu, v ktorom sa dotknutým osobám ospravedlnil, avšak tento list nebol vo vzťahu k žalobcovi individualizovaný a nebolo poskytnuté žalobcovi ubezpečenie o ďalšej ochrane jeho osobných údajov, resp. vykonaní všetkých úkonov smerujúcich na ochranu takto získaných osobných údajov žalobcu.

19. Skutočnosť, že v iných konaniach je žalovaný povinný vyplatiť trovy konania právnemu zástupcovi žalobcov, je v tejto veci vo vzťahu k žalobcovi bez právneho významu. Každá jedna vec je individuálna, pričom žalobca sa rozhodol v tejto veci individuálne konať, podať žalobu a chrániť tak svoje práva vyplývajúce zo zákona. Nie je možné zohľadňovať v iných konaniach vyplatené alebo očakávané vyplatenia trov konania pri rozhodovaní o trovách konania v prospech žalobcu. Trovy konania sú nákladom strany sporu, pričom účet jeho právneho zástupcu je iba platobným miestom.

Všetky tieto okolnosti, najmä nechota žalovaného priznať si pochybenie a zodpovedne vyhodnotiť zásah do osobnostných práv žalobcu tak, aby jeho nároky boli nielen čo do základu, ale aj čo výšky, hoci čo i len formálne kompenzované finančnou náhradou, viedli odvolací súd k tomu, že aplikácia ust. § 257 CSP nie je prípustná.

Odvolací súd nezistil žiaden iný dôvod, ktorý by mal žalovaného zvýhodniť pri rozhodovaní o trovách konania, a aby v prospech žalovaného bolo dôvodné aplikovať právnu normu vyplývajúcu z ust. § 257 CSP. Iný záver by predstavoval presadenie typických prvkov zabránenia alebo odradenia od legitímneho výkonu prirodzených a zákonných práv hrozbou právnej sankcie, tzv. Chilling Effects. Inak povedané, je neakceptovateľné, aby osoba zodpovedná za čím rozsiahlejšie porušenie práva na ochranu osobných údajov spotrebiteľov, očakávala zvýhodnenie svojho postavenia prostredníctvom

rozhodovania o náhrade trov konania. Aj preto je ust. § 257 CSP v danej veci v prospech žalovaného neaplikovateľné.

20. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd SR vyslovil, že: "súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu". (porovnaj IV. ÚS 115/03). S poukazom na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto sú pre rozhodnutie v merite veci bez náležitého významu.

21. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil.

22. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, s použitím § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, keďže žalobca bol v odvolacom konaní plne úspešný. Z dôvodov uvedených v bodoch 18. a 19. odôvodnenia tohto rozsudku odvolací súd ani pri náhrade trov odvolacieho konania nevzhladol okolnosti opodstatňujúce použitie ust. § 257 CSP. Prvoinštančný súd o výške trov konania rozhodne samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník do 60 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).